

#UdenMig

Så længe kvinder opfører sig som det smukke køn, forbliver #MeToo diskussionen overfladisk. Modedesignere, Politikere, Skoler: Hjælp med til at afsminke ulighed!

Af Barbara Kuchler. 12. november 2017. Født i 1974, er sociolog og arbejder som forskningsassistent ved universitetet i Bielefeld.

#MeToo debatten har kastet lys over en meget almindelig adfærd: den selvfølgelighed hvormed mænd betragter kvinder som lækre kroppe og lette bytter og i alvor mener at en hurtig grams eller en fyndig bemærkning ikke kan være grund til alarm. På en vis måde er det bare overfladen af et dybereliggende problem.

Derunder ligger den socialt solide asymmetri, at kvinders udseende er vigtigere end mænds. Dette er et gammelt mønster, der er blevet etableret i århundreder eller årtusinder og kommer frem i mange samfund. Når man vælger en partner og også i livet skal kvinden skal først og fremmest være smuk; hos en mand skader skønheden ikke, det er værdsat, men det afgørende er status eller præstation. Kvinde er mere til stede som krop, manden mere som ånd, vid, vilje.

Desværre er der kun få tegn på, at dette mønster for tiden bliver angrebet eller stillet spørgsmålstegn ved - ikke engang af kvinder. Så længe det ikke ender med grams eller verbale overfald, så længe det kun handler om dagligt at gøre sig smuk og lægge en perfekt præstation i tøj og makeup, så synes de fleste kvinder ikke at have nogen indvendinger mod et samfundsmæssigt rolleskema, som henviser dem til ansvaret for det gode udseende. Kvinder og piger i det 21. århundrede gør sig lige så ivrigt smukke som kinesiske prinsesser i kejserriget eller hofdamerne i den europæiske barok (dér gjorde mænd det immervæk med tilsvarende energi). De viser åbenlyst deres ynde: piger iført hotpants, forretningskvinder figurformede kostumer og skinnende strømpebukser, kvinder der fester i nattelivet er stilet fra top til tå.

Men hvis det at være radikal er - som Marx siger - at gribe et problem ved roden, så skal kvinder allerede begynde at bryde ud af dette dybere asymmetriske regimes niveau med at skulle se godt ud. De skal holde op med at sminke, smykke og style sig, holde op med hele tiden at præsentere sig permanent som kroppe. De skal kræve, at professionelle dresscodes bliver symmetriserede, og at også kvinder har adgang til stilfuldt, men ikke kropsbetonet, forretningstøj. #MeToo diskursen skal videreudvikles til en #UdenMig diskurs, der forkynder og udbreder budskabet: 'Jeg er ikke mere med til dette spil. Jeg gør ikke mere for mit udseende end den gennemsnitlige mand, og jeg stiller ikke min krop stærkere til fremvisning end den gennemsnitlige mand.'

Da asymmetri er problemet, kan det i princippet løses i to retninger: Ved at kvinder gør sig mindre smukke eller ved at mænd gør sig smukkere. Den sidste ville teoretisk være tænkeligt, og der er absolut ansatser og tilbud til mænd fra mode-, kosmetik- og fitnessindustrien. Ikke desto mindre bør den første retning foretrækkes af forskellige årsager. Her er det os kvinder, der kan ændre noget - i dag og straks - i stedet for at kræve, at mænd ændrer sig.

Kast de høje hæle i skraldespanden!

Her skulle bruddet begynde, og ikke kun i afværgelse af overgreb. Så længe vi er rede til at presse vores bagdel i hud-stramme bukser, at føre vores ben frem i strømpebukser og komme klaprende på høje hæle, behøver vi ikke at undre os over, at vi bliver opfattet som en 'lækker røv' eller et 'skarpt snit'. At de stramme bukser og høje sko ikke giver mænd ret til at gramse og komme med sjofle kommentarer, siger sig selv. Mænd skal tøjle sig selv og kontrollere deres hænder og tunge - selvom iagttagelsen af kropsattributter påtvinger sig, er skridtet til handling under ingen omstændigheder tilladt. Men der er verdener mellem retten til fysisk og kommunikativ integritet og en optræden i egalitarismens ånd. Så længe vi kun insisterer på det første, er vi en del af systemet.

Derfor, kvinder, søstre, kvindelige veninder: Lad sminken være! Sæt de kosmetiske kasser i skabet og køb dem aldrig igen. Hvis en mands ansigt uden hvidtekalk er smukt nok til verden, hvorfor så ikke en kvindes ansigt? Hold op med hver dag at tage chikt form- og farvemæssigt afstemt tøj på! Tag det på der tilfældigvis ligger øverst i skabet. Spar på energien med at sminke sig, plukke øjenbryn, lakere negle, barbære ben, tage smykker på, shoppe, bladre gennem modeblade, og brug den i stedet til at fremme din karriere ved læring, ydelse, ekspertise, eller eventuelt i sjov og afslapning. Gå ikke til frisøren mere end en gang i kvartalet.

Kast de høje hæle i skraldespanden! (Eller reservér dem til sjældne private lejligheder). Manden har sko på i hele sit liv, som er tilpassede menneskets anatomi som løbevæsen. At kvinder bliver brugt til have sko på, der håner menneskets anatomiske struktur, er en hårrejsende dårlig tilstand, mod hvilken ergonomer, læger og bevægelsesbevidste kvinder for længst burde have lavet en bevægelse.

Hvis det ikke var så svært, ville det være let.

Vis ikke mændene mere end de tilbyder dig! Hvor mange par færdes ikke sådan rundt gennem byen: Hun har selvfølgelig klædt sig med omhu, mens han har nogle tilfældige

bukser, jakker og sko på? Kvinder – finder I det ikke er uretfærdigt, at dette forbrug af tid, penge og livsenergi kræves af os og ikke af mændene? Og fortæl mig ikke, at det ikke koster energi, at make-up'en om morgenen 'går meget hurtigt', at købe tøj sker ved siden af og alligevel 'er sjovt', og at man 'gerne' gør sig chik til aften. Intet kommer af intet. Menneskets livsenergi er præcis 100 procent. Alt brugt til ét formål er ikke tilgængeligt til andre formål. Det er en uundgåelig sandhed. Det giver ikke mening at forsøge at krybe udenom.

Jeg hører allerede de vrede protester fra nogle af mine venner. De vil beskyldes mig for at forråde dem og repræsentere rå macho-indstillinger, og de vil med tænder og klør forsvare deres personlige Beautyfarm i badeværelset og skabet. Den defensive linje lyder sådan her: 'Nu skal vi også selv være skyld i, at vi bliver gramset på, fordi vi gør os smukke. Jeg ønsker at gøre mig smuk, jeg gør det ikke for mændene, men for mig selv. Jeg vil ikke ændre mig blot for at gøre det lettere for gramserne ikke at gramse på mig'.

Men at sige at kvinder gør det 'for sig selv' er naivt. Det er godt nok rigtigt, at standarderne for at se godt ud er gået så dybt ind i mange kvinders selvopfattelse, at den 'tilhører dem selv', at de ikke på anden måde føler sig trygge og de føler sig kastreret – hvis man må sige det sådan - uden make-up og smart outfit. Men det er netop problemet. At de gør det som noget 'for dem selv' er ikke en løsning. Det fortsætter det arkaiske skema 'Jane smuk, Tarzan stærk'.

Kvinder kan, mænd kan også.

'Looking good' er per definition noget du gør for andre eller over for andre. 'Udseende' betyder 'at blive set' - den aktive verbalform skjuler her en egentlig passiv tilstand. Du ses af andre. Hvem der vil se godt ud, ønsker at se godt ud for andre, at blive set af andre og være gouteret i sit udseende. 'At se godt ud for dig selv' er en modsigelse i termer. Komfortabelt eller praktisk tøj kan man tage på for sig selv, i en ensom handling af fysisk komfort, i en robinsonhandling, så at sige. 'Chikt' tøj eller 'sexet' outfit kan man derimod ikke ønske at tage på for sig - ordene 'smart' og 'sexet' har ingen mening, undtagen i det sociale forhold til andre, i en Robinson-verden ville de ikke have nogen betydning. Det er klart, at hvis en kvinde ofte har gjort det nok og internaliseret dybt det nok, vil hun gøre det uden specifikke adressater eller en konkret anden, selv alene i sin lejlighed og i en anonym gågade i en fremmed by. Men så er den andens blik så generaliseret og internaliseret, at der ikke længere er brug for den konkrete anden.

Derfor kvinder: Overvind den indre svinehund, der siger, 'Du kan ikke gå ud af huset sådan!' Jo, du kan. Mændene kan også gøre det. Besejre det indre lyst-ur, der siger, 'Jeg vil se godt ud, det er sjovt.' Ja, du synes det er sjovt. Men du kunne også nyde tusinde andre ting, hvis de var blevet bragt til dig så intensivt og med så mange belønninger fra barndommen. Og det er lige netop at hvad du nyder er ikke harmløst og privat, men socialt og en fælde. De, der trækker deres eyeliner foran spejlet om morgenen, maler med på den smukke side af en social orden, hvis hæslige side er gramseri og indsamling af kvinder som jagttrofæer.

Den tvangløse tvang

Og kvinder: Forsøg ikke at påkalde jer et naturligt biologisk behov for smykker og gips. For det første er forsøg på at naturalisere socialt etablerede adfærdsmønstre - altså at tilskrive dem en uforanderlig naturlig orden - allerede gjort utallige gange, og lige så ofte anerkendt som nonsens: 'Kvinder kan ikke studere, fordi de har en anderledes bygget hjerne', 'kvinder kan ikke ride og køre cykel, fordi det vil skade livmoderen 'og så videre. Og for det andet, hvis der er en evolutionær trang til at pynte og gøre smuk, så bør det fra reproduktivt synspunkt være mere udtalt hos mænd end hos kvinder. Derfor har mandlige ænder changerende hovedfjer og mandlige påfugle overdimensionerede halefjer: Hannen - ikke hunnen - må kæmpe for sin reproduktive succes og derfor gøre sig attraktiv for det modsatte køn.

Udover det indre er der naturligvis eksterne begrænsninger, som holder kvinderne i et diktat om at have et godt udseende. I den professionelle verden hersker der ofte en formel eller uformel dresscode, som man (kvinder) ikke overtræder uden alvorlige ulemper - ligesom den kvinde, der ikke finder sig i, men påtaler de grådige blikke og friskfyragtige bemærkninger fra kollegerne. I venskabs- og fritidskontekster er trykket ofte ikke mindre stærkt. Her tager det udgangspunkt ikke blot i et partnermarked med skarpe optiske filtre, men også i kvindelige peergrupper med deres uformelle tvang om anerkendelse, tilhørsforhold og oplevet selvfølgelighed.

Hvad skal man gøre.

Derfor, frygtløse, pionerer, forkæmperinder: Vis dig på dit arbejde uden makeup, usminket og u-styled i lige så enkelt og upåklageligt tøj som mændene. Insister på det, når subtile eller mindre subtile tryk mærkes, såsom 'Vi vil gerne tilbyde vores kunder noget for øjet'. Det er vigtigt at eksplicite det sublime, det udtalte, det navnløse, og lade det komme til en arbejdsretlige afgørelse.

Arbejdsretten: Klargør, om en kvinde kan blive pålagt at bære mere kropsbetonet tøj, tøj der blotlægger mere af kroppen end det er almindeligt blandt mænd i samme branche. Verbaliser de 'små forskelle' der findes her, og tving derigennem jer og resten af samfundet til at træffe en beslutning om, hvorvidt sådanne ulige standarder er i orden.

Modedeskabere: design forretningstøj til kvinder, der sidder ind til kroppen uden at være kropsformet. Manden går igennem det professionelle liv i et sagligt-upersonligt antræk, der afleder fra personen og hans krop snarere end at henlede opmærksomheden på ham. Giv os kvinders tøj, der er lige som det, som er uden dyb nedringning, lange ben og figurbetonede snit. Eller: design et forretningsklima for mænd, der også omfatter skintightbukser til dem, dybtrukne udskæringer, afdækkede overarme og jakker, der slutter over bagdelen. Hvordan ville verden være, hvis mandens businessskjorte havde en halsringning, der viser brysthår, så dets farve og tæthed kunne vurderes? Kvinder ville have fornøjelsen af synet og lette erotiske fantasier, og mænd ville have en anledning til at sammenlignende blikker og bekymringer om deres eget udseende.

Skodesigner: Hold op med at tvinge kvinder til at bære u-ergonomiske sko! Hvis kvinders fødder blev lemlæstet i det klassiske Kina, fordi en fodstørrelse 30 blev anset for at være skønhedsidealet, ville vi i dag se dette som kropslig skade og en krænkelse af

menneskerettigheder. Men ingen er generet af det faktum, at vestlige kvinder rutinemæssigt går i sko, der forårsager hammertæer, forhindrer den naturlige bevægelse af foden og gøre det umuligt at handle resolut og udstråle gennem kropssprog: 'jeg er ikke til at kaste omkuld'

Du starter med motoren, ikke udstødningen.

Modeskabere: Gør mænds og kvinders mode symmetriske! Forenkelt kvinders tøj og kompleksificer mænds tøj. Som mand kommer du dybest set igennem livet med to uniformer - en fritidstøj lavet af jeans og en T-shirt, en business uniform lavet af en jakkesæt og et slips. I modsætning hertil er kvindernes tøj blevet belæsset i århundreder med så mange forskellige former og raffinementer, at det kræver dets bærere en enorm opbydelse af kombinatorik og arrangement. Hvor mange forskellige bukselængder er tilgængelige for kvinder? Lang, 7/8, 3/4, kort, meget kort og ultra kort, og for ikke at glemme: høj talje, almindeligt taljebånd, hoftepasning. Hvor mange forskellige snit og nedskæringer til dametopper er der? Rund hals, V-hals, høj hals, lange ærmer, ¾ lange ærmer, korte ærmer, meget korte ærmer, ærmeløs, Cold Shoulder, plisserede ærmer, klokkeærmer, tætsluttende, tunika, samlet omkring brysterne - for blot at nævne et ufuldstændigt valg. Nederdele, bluser, jakker, frakker, støvler udeladt.

Endvidere er de eksisterende formelementer på mænds måde relativt enkle og kan kombineres med hinanden uden problemer. En sweater kan omdannes til en rullekravesweater, hvis du vil have det varmt øverst uden at skulle ændre noget andet. Giver man derimod en kvindetop foroven en højtsiddende form, så bliver der sat en kompleks kombinatorik af former i bevægelse: man kan for eksempel gøre det ærmeløst, således at kontrasten mellem lukkethed foroven og åbenhed på siden - svarende til den ellers sædvanlige, hyppigere kombination af indsigt og dækning - skaber en subtil erotik. Designer: Ja, det er skønt. Ja, det har æstetik. Men spred det mere jævnt over menneskehedens to halvdele.

Politikere, kvindeminister: tru med regulering af modeindustrien! Overvej bestemmelser, der kræver, at modevirksomheder har samme antal genstande i kvinders og mænds sortiment og bruger det samme beløb på deres produktannoncering eller i bedste fald en bestemt justerbar faktor på 1,5 eller 1,25. Nej, det er ikke rart og liberalt. Men det sparer efterfølgende en lovbestemt byrde i form af anti-diskrimination og anti-gramse love. Når du reducerer drivhusgasser, starter du ikke med udstødningen, men med motoren.

'Ydeevne og godt udseende' er som 'børn og karriere'.

Skoler: Skærp jeres tøjregler og tving pigerne til at dække så meget af deres krop som drenge. Eller indfør skoleuniformer, tag emnet tøj via standardisering ud af fokus og beskyt de unge mod forkert opmærksomhed.

Filmmagere: Producér film med kvindefigurer, der ikke ser godt ud og alligevel er populære. Der er imidlertid ret stærke kvindelige figurer i film, men de ser gennemgående blændende ud. Selvfølgelig gør mandlige filmhelte det for det meste også, men her er det trods alt ikke sine qua non: Der er mandlige figurer, der ikke er karakteriseret ved kropslig attraktivitet og alligevel spiller positive og fremtrædende roller. Vi har brug for kvindelige

figurer, der er på samme måde - kvinder, der ikke er smukke og ikke sexede og alligevel sympatiske, energiske, livlige; kvinder der viser at en kvinde med andre kvaliteter kan score såvel som med udseende.

Og en anden advarsel til kvindeligt-selvsikre kvinder, der nu siger: 'Jeg kan begge dele, bringe ydelse og se godt ud, og den der udelukker sig fra det, er offer for sine fordomme'. I bedste fald udgør det en dobbelt belastning for kvinder, som vi allerede kender på punktet 'børn og karriere' og frygter at have lært: Det lader sig simpelthen ikke nemt at gøre begge ved siden af hinanden, hvorimod den der gør begge dele, betaler med et samlet stigende stress-niveau. Den samme dobbelte byrde fare truer også med hensyn til 'karriere og godt udseende'. Piger og kvinder får nu ganske vist lov til at fungere godt i form af ydeevne, uden dog at være aflastede hvad angår deres udseende.

Selvfølgelig kan tricket i en sådan succes i individuelle tilfælde lykkes, med held og gunstige forhold i naturen, miljøet, økonomiske ressourcer. Men at dette kan generaliseres til en socialt normalt forudsigelig livsmodel for kvinder som helhed, er at henvise til eventyrets rige.

At den gennemsnitlige kvinde med hendes endda tredobbelte pakke med 'arbejde/karriere', 'børn / familie / husholdning' og 'udseende' får lige så stor en succesrate som den gennemsnitlige mand med hans i mange henseender klart lettere pakke, er en sociologisk dilettertudregning.

Burka for alle eller ingen.

I #MeToo-debatten siger hadefulde kommentatorer, at den bedste løsning faktisk er burkaen, fordi kvinder i burka generelt sjældent er chikaneret. Den i denne artikel #UdenMig! fremførte stillingtagen kan givet vist tages som en slags burka-anbefaling af ondsindede eller sløve læsere, bortset fra at i stedet for burka anbefales knapbluser og løse bukser.

Enhver der mener sådan forstår ikke problemet. Pointen er ikke, at kvinder skal dække sig mere, at de skal være mindre frigjorte nogen i en hvilken helst absolut betydning. Pointen er, at frigjorthed og åbenhed skal fordeles symmetrisk. Enten bruger alle beskyttende tøj, der dækker deres ben og bryst, og efterlader en tomme mellemrum mellem huden og stoffet, eller ingen bærer dem. Enten bærer alle deres krops karakteristiske mærker synlige for verden - velformede eller slappe bryster, glat eller behåret hud, elegante eller misdannede ben, stram eller slasket røv, flade eller buede maver - eller ingen gør. Den strukturelle asymmetri, at kun kvinder skal gøre og ville dette, bør afsluttes. Den bør opsiges.

Mænd og kvinder, mandlige og kvindelige kolleger: Tror I ikke, at kvinder kunne have fornøjelse under kedsommelige møder at lade blikket vandre til mandeudskæringer eller betragte snævre mandebukser for at se, om de viser en uforholdsmæssig hvælving? At glide væk fra det professionelle målrettede fokus til privatanimalske interesser er en mulighed for alle, ikke kun for de 'naturligt' byggede jæger- og byttefangermænd. Blot er mulighederne ujævnt fordelt. Hvis de blev symmetriserede, ville seksuelle overgreb, der nærer sig ved denne asymmetri, dermed blive frataget grunden.